

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

strafferetskontoret@jm.dk

DATO: 14. september 2018
SAGSNR.: 2018 - 2066
ID NR.: 546809

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffeloven (Tilfældighedsfund som bevis i sager om opløsning af en forening mv.)

Justitsministeriet har ved e-mail af 17. august 2018 anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet bemærker indledningsvist, at indgreb i meddelelseshemmeligheden og ransagning er særdeles alvorlige indgreb i den enkelte borgers fundamentale frihedsrettigheder.

Det er derfor velbegrunderet, at sådanne efterforskningskridt kun lovligt kan foretages i tilfælde af særdeles alvorlig kriminalitet. Det er ligeledes velbegrunderet, at den viden, som politiet måtte blive bekendt med under sådanne efterforskningskridt, kun i ganske særlige tilfælde kan anvendes som bevis i andre sager.

Der gælder navnlig sådanne begrænsninger i forhold til mindre alvorlige sager, som isoleret set ikke ville kunne bære et så alvorligt indgreb i den enkelte borgers frihed. Derved mindskes risikoen for, at en mindre sikker mistanke for alvorlig kriminalitet i realiteten kommer til at agere løftestang til at fremskaffe bevis på bekostning af borgerlige frihedsrettigheder. Disse vægtige hensyn er fremhævet i forarbejderne til den nugældende regulering, hvilket tillige fremgår af bemærkningerne til det aktuelle forslag. De involverede hensyn er således nøje afbalanceret i den nugældende regulering.

I det omfang, at de nugældende regler ikke hjemler mulighed for at føre tilfældighedsfund som bevis, er det et politisk spørgsmål, om der bør ske en udvidelse af det snævre område for anden anvendelse af bevis opnået ved indgreb i fundamentale frihedsrettigheder. Advokatrådet udtaler sig af principielle grunde ikke herom, men bemærker generelt, at det netop på grund af de betænkeligheder, som lovgiver tidligere har udtrykt i forhold til at ”kryds-anvende” bevismateriale opnået ved indgreb i fundamentale frihedsrettigheder, kan overvejes klart at fremhæve, at disse hensyn fortsat er til stede.

Dette kan dels imødegå en mulig risiko for en forståelsesmæssig glidebane i forhold til problematikens alvor, dels signalere, at der fortsat skal ske grundig domstolskontrol af hjemmelsgrundlaget i fremtidige kendelsessager om indgreb, ikke mindst i de tilfælde, hvor man kan forvente at finde materiale, der (også) kan være relevant i forhold til en sag om opløsning om en forening.

Med hensyn til lovforslagets ikrafttræden finder Advokatrådet det retssikkerhedsmæssigt problematisk, at gamle beviser, som i dag muligvis ikke kan føres, med forslaget kan "vækkes til live" og anvendes uanset alder.

Advokatrådet har forståelse for, at lovgivningen kan og må justeres løbende og gøres tidssvarende i forhold til de behov, som opstår, herunder hos anklagemyndigheden.

Den foreslåede ordning afviger imidlertid fra de tilfælde, hvor moderne teknologi udvider muligheden for at få ny information ud af et eksisterende bevis. Ny lovgivning, som udspringer af en sådan udvikling, har et mere generelt og fremadrettet sigte. Det aktuelle lovforslag giver dog indtryk af at være mere eller mindre specialdesignet til brug en specifik sag, som Rigsadvokaten netop har truffet beslutning om, skal føres ved domstolene, og hvor Anklagemyndigheden ifølge bemærkningerne ikke bør afskæres fra at føre relevante beviser, som politiet er i besiddelse af.

Set i lyset heraf finder Advokatrådet det ønskværdig, at lovforslaget uddybes med bemærkninger af mere statsretlig karakter om ikrafttræden og singularitet.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

